

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίαν, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἐναγνῶσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὰς 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουθήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος

Ἀθήναι 27 Ἰουνίου 1931

Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 30

ΜΙΑ ΒΡΑΔΥΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Μιά βραδυὰ πού ἤμουνα φριχτὰ θυμωμένη μετ' τὴ φίλῃ μου τὴν Ἑλένη κι' ἔλεγα πὼς ποτὲ μου δὲν θα τῆς μιλήσω πιά, κι' ἂν ἦταν δυνατό νὰ τὴ συντρίψω μέσ' στὴ φούχτα μου—ἦταν δὲ καὶ μιὰ σταλιά—ὁ παππούς μου με πῆρε κοντὰ του νὰ μοῦ πῇ μιὰ ἱστορία.

— Λοιπὸν θυμᾶμαι μιὰ φορά...

— Εἶναι ἀληθινή αὐτὴ ἡ ἱστορία παππού;

— Ναι, παιδί μου... Σὰν ἤμουνα πρωτοετῆς στὸ Γυμνάσιο, μικρὸς πολὺ, με κοντὰ παντελονάκια, ἦρθε στὴ γειτονιά μας νὰ καθήσῃ μιὰ οἰκογένεια, πού εἶχε ἓνα παιδί!... Ψηλό, λιγνὸ καὶ λιγάκι χλωμό... Θυμᾶμαι πὺ φοροῦσε πάντα κάτι μπλὲ ναυτικὰ ροῦχα, μακριὰ παντελόνια, ἓνα κουκάκι με μαῦρες κορδέλλες κι' ἓνα ἄσπρο κασκόλ.

Δὲν ξέρω, μὰ σὰν ἤμουνα μικρὸς, ἤμουνα λιγάκι πεισματάρης. Ἀφότου τὸ εἶδα αὐτὸ τὸ παιδί μοῦ κόλλησε ἡ μανία ν' ἀνοίξω σχέσεις μαζί του. Παράτησα λοιπὸν τοὺς φίλους μου κι' ἔφερνα με τρόπο βόλτες, ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι του, μήπως τὸν δῶ νὰ βγαίνει καὶ νὰ τοῦ μιλήσω.

Μ' αὐτὸ δὲν ἦταν καὶ τόσο εὐκολο, γιατί ὁ Δημητράκης—ἔτσι τὸν λέγανε—πότε ἔβγαινε μετ' τὴ μαμμά του, πότε μετ' τὴν ὑπερέτρια του κι' ἔταν τύχαινε νὰ βγῇ μόνος του, ἦταν τόσο βαρετὸς καὶ λιγδόλογος, πὺ μόλις σοῦ ἀνταπέδιδε ἓνα ξερό καλησπέρα.

Μὰ ἐγὼ τότε βάλει πείσμα.

— Μ' αὐτὸ τὸ ψωροπερήφανο, μοῦ λέγανε οἱ συμμαθητές μου, λίγο πειραγμένοι, γιατί τοὺς εἶχα ἀφήσει, πολεμᾶς νὰ κάνῃς φίλο; Αὐτὸς πὺ κάνει μάθημα σπῆτι του, γιατί δὲν εἶναι ἄξιος νὰ τὰ βγάλῃ πέρα στὸ σχολεῖο; Τὸ κούτσουρο!

Κι' ὅμως δὲν ἦταν καθόλου κούτσουρο ὁ Δημητράκης. Ὁ Δημητράκης ἦταν ἓνας σοφός, πὺ ἤξερε περισσότερα ἀπὸ ἓνα μεγάλο. Μὰ ἐμεῖς ἀπὸ τὴ

ζήλεια μας τὸν λέγαμε ἔτσι. Ἐγὼ ὥστόσο τὸν υπερασπιζόμουν λίγο. Κι' ἔταν μιὰ μέρα ἦρθε σπῆτι μας ἡ μητέρα του, τὴ ρώτησα μ' ἐνδιαφέρον γι' αὐτόν.

— Μὰ δὲν μπορεῖτε νὰ ξέρετε πόσο καλὸς εἶναι ὁ Δημητράκης μου καὶ πό-

σο ἐπιμελής!—Φαινόταν ἐξαιρετικὰ εὐχαριστημένη ἀπ' αὐτόν. —Τοῦ χρόνου ἂν εἶναι καλὰ θὰ δώσῃ ἐξετάσεις νὰ πάρῃ τὸ ἀπολυτήριό τοῦ Γυμνασίου.

—ὦ, τότε θὰ ξέρῃ πολλὰ, εἶπα, κι' ἄκουσα μετ' χαρὰ τὴ μητέρα μου νὰ λέγῃ:

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

ΕΝΑ ΔΡΑΜΑ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Α'.—Ἡ μικρὴ Αἰγούλα πηγαίνει μαπαρωτὴ καὶ γελαστή. Κάτι κύριοι, μετ' μιὰ παράξενη μηχανή, τῆς λένε νὰ σταθῇ γιὰ νὰ τὴν πάρουν. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα;

—Θὰ τὸ ἴδῃτε στὸ ἐρχόμενο φυλλάδιο.

— Θά μου κάνετε μεγάλη, χάρη, αν θέλατε ναρχεται καμμιὰ φορά ο γιός μου σπíti σας να μελετάνε μαζί.

Απ' εκείνη την ημέρα ἐγὼ ἐβρισκα ἀφορμὴ νὰ τρέχω σπíti του. Τὴν πρώτη φορά πού ἐκαμα τὴ γνωριμιά του, μοῦ φάνηκε πολὺ περήφανος καὶ ἰδιότροπος. Εἶχε ὅμως μιὰ ἀόριστη λύπη στὸ πρόσωπό του...

Φαίνονταν πολὺ ὥρμος στὶς σκέψεις καὶ στὶς ἰδέες του. Μοῦ ἐνέπνευσε τὸ θαυμασμό... Ὑστερα ἀρχίζα νὰ τὸν βρίσκω ἐξαιρετικὰ καλὸ καὶ ἀγαθὸ μετὰ τὴν πρὸ ἀθῶα ψυχὴ τοῦ κόσμου... Μοῦ φερνότανε μὲ μεγάλη καλοσύνη καὶ εὐγένεια καὶ μοῦ ἔλυνε πρόθυμα κάθε μου ἀπορία. Μετὰ ἀπ' τὸ σχετικὸ διάβασμα βγαίναμε ἔξω στὸν κήπο καὶ παίζαμε διάφορα παιχνίδια.

Ὅμως εἶχα παρατηρήσει πὼς σπάνια ἐβγαίνει μακριὰ ἀπ' τὸ σπíti του καὶ πάντα ντυμένος υπερβολικὰ βαρειά, μὰ ποτὲ δὲ μοῦ πέρασε ἀπ' τὸ νοῦ πὼς μποροῦσε νὰ εἶναι ἀρρωστος.

Μιὰ μέρα λοιπὸν θέλησα νὰ τὸν παρασύρω ἔξω ἀπ' τὸν κήπο, στὴν αὐλὴ τοῦ δικοῦ μας σχολείου, ἔτσι γιὰ νὰ κάνω φιγούρα στοὺς μικροὺς μου συμμαθητές. Κι' ἀρχισα νὰ τὸν παρακαλῶ νὰ πάμε κεῖ νὰ παίζουμε βόλους. Ἐκεῖνος μοῦ ἔλεγε πὼς ἔχει ἀπὸ καιρὸ νὰ παίξῃ, κι' ἔχει σχεδὸν ξεχάσει αὐτὸ τὸ παιχνίδι. Μὰ σὰν τὸν κατάφερα καὶ πῆγαμε, κι' ἀρχισαμε νὰ παίζουμε, εἶδα πὼς καὶ σ' αὐτὸ ἀκόμα ἦταν καλὸς τεχνίτης. Αὐτὸ μὲ πείραξε λίγο, γιατί εἶχα τὴ φήμη ὅτι ἐπαίζα καλλίτερα ἀπ' ὅλους. Εἶχα ὅμως ἕνα τέτοιο καμάρι πού οἱ μικροὶ συμμαθητές μου μὲ κοιτάζανε μὲ ζήλεια!... Δίχως νὰ τὸ καταλάβω σιγά-σιγά ἀρχισα νὰ χάνω τὸ παιχνίδι καὶ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον μοῦ φύγανε ὅλοι μου οἱ βῶλοι...

Μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν ἀναπάντεχη κατὰστροφή, τὸ μικρὸ μου μυαλὸ ζαλίστηκε. Πρέπει νὰ πῶ πὼς ἐπαίζα περισσότερο μὲ τὴν πεποίθησιν νὰ τὸν κερδίσω σὰν ἀτζαμῆ. Μὰ ποιά ἦταν ἡ ἀπελπίσά μου, ὅταν ἀκουσα μερικὲς φωνὲς γύρω μου νὰ λένε:

— Χά, χά, χά, σὲ κέρδισε! Κουτέ, σὲ βρῆκε κορόιδο καὶ σ' ἐκλεψε. Κάνει ζαβολιές!

Μὲ μιὰς τὰ μάτια μου θολώσανε, τὸ αἷμα ἀνέβηκε στὸ κεφάλι μου καὶ ξεχνώντας πὼς εἶχα μπροστὰ μου ἕνα φίλο, πού τόσες φορές μὲ εἶχε βοηθήσει, καὶ πού μόνος μου ἐπεζήτησα τὴ φιλία του, δίχως νὰ τοῦ ζητήσω τὸ λόγο, χωρὶς τίποτα νὰ τοῦ πῶ, ἀνοίγω τὸ χέρι μου καὶ «τσάφ!» τοῦ δίνω ἕνα γερὸ μπάτσο!...

Ἀμέσως τρέξανε, γιομαῖτοι χαρά, κι' οἱ ἄλλοι πού δὲν τὸν χωνεύανε κι' ἀρχίσανε νὰ τὸν σκουντοῦν, νὰ τὸν βρίζουν, νὰ τὸν κοροϊδεοῦν.

Ἐκεῖνος στὴν ἀρχὴ ἦταν ἀτάραχος. — Φίλε μου, ἀκουσε νὰ σοῦ πῶ... — Δὲ θέλω ν' ἀκούσω τίποτα. Μ' ἐκλεψες! μ' ἐκλεψες! Δῶσε μου πίσω τοὺς βόλους μου.

— Ναί, ναί, φωνάζανε μ' ὀχλοβοὴ οἱ ἄλλοι. Κούτσουρο, ψωροπερήφανε, δῶσε τοῦ παιδιοῦ τοὺς βόλους πού τοῦ πήρες μὲ ζαβολιές!

Τότε κείνος γύρισε καὶ μὲ εἶδε μὲ δάκρυα στὰ μάτια — ἄχ, ποτὲ δὲ θὰ ξεχάσω ἐκεῖνα τὰ μάτια, ὑγρά γαλάζια τόσο θλιμμένα! — καὶ βάζοντας τὰ χέρια στὶς τσέπες του ἐβγαλε δυὸ φούτιες βιδιόλους καὶ μοῦ τοὺς πρόσφερε μὲ καλοσύνη.

— Πάρε τους, μοῦ εἶπε, πάρε κι' ἀπ' τοὺς δικούς μου. Μὰ μὴ νομίζεις πού σοῦ τοὺς κέρδισα ἄδικα. Λυπάμαι πολὺ, φίλε μου, γιατί μοῦ μίλησες ἔτσι.

Ὅλοι μείναμε κατὰπληκτοι!

Γύρισε νὰ φύγῃ κι' εἶδα ἀκόμα στ' ὠχρὸ τοῦ μάγουλο τὴ βαθιὰ κοκκινίλα τοῦ μπάτσου!... Ἐνοιωσα ἕνα μικρὸ δάγκωμα στὴν καρδιά κι' ἐσκυψα τὸ κεφάλι. Οἱ ἄλλοι, γιὰ νὰ μὲ ἐνθαρρύνουν μοῦ ἔλεγαν:

— Κατάλαβε πὼς εἶχε ἄδικο καὶ στοὺς ἔδωσε πίσω μὲ τὸν τόκο.

Προσπαθώντας νὰ γελῶ ἔφυγα γρήγορα γιὰ νὰ μὴ δοῦν τὰ δάκρυά μου.

— Κι' ὕστερα, παππού, ἀγαπήσατε πάλι;

— Ὑστερα, παιδί μου, δὲν τὸν ξαναεἶδα πιά τὸ Δημητράκη... τὸν καλὸ, τὸν ἀπλό, τὸ θαυμάσιο φίλο. Γιατί, ὅ,τι ξεχωρίζει, ὅ,τι ἀνθίζει, ὅ,τι εὐωδιάζει, τὸ διακρίνει ἡ Μοῖρα, τὸ λυπᾶται καὶ τὸ κόβει γρήγορα, ἀπ' τὸν πικρὸ κήπο τῆς ζωῆς!...

Τὴν ἄλλη μέρα, ἔμαθα κατὰπληκτος πὼς ὁ Δημητράκης ἦταν ἀρρωστος καὶ σὲ λίγες μέρες πὼς ἦταν ἀρρωστος βαριά. Καὶ στὴν παιδική μου φαντασία, τὸ χέρι πού τοῦδωσε τὸ μπάτσο ἔπερνε τὴ μορφὴ ὅπλου φονικοῦ, καὶ ὁ ἐαυτός μου, τὴν ὀψιν κακούργου. Ἐνοιωθα μέσα μου ἀπέραντο, πλατύ, τὸ βάθος τῆς ἀμαρτίας, καὶ νόμιζα, πὼς ἂν πέθαινε κείνος, ἐγὼ θὰ ἤμουν ἡ αἰτία τοῦ θανάτου του.

Τὰ βράδυα, κρυφὰ ἀπ' τοὺς γονεῖς μου, πῆγαῖνα κάτω ἀπ' τὰ εἰκονίσματα καὶ παρακαλοῦσα τοὺς ἀγίους νὰ τοῦ δώσουν ξανά τὴν ὑγεία του καὶ υποσχόμενον πὼς ποτὲ πιά, δὲ θὰ μάλωνα, δὲ θ' ἀγγίζα κανένα, δὲ θάκανα κακὸ μήτε σ' ἕνα μυρμήγκι. Τόσο εἶχε πλημμυρίσει ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ μεταμέλεια καὶ καλοσύνη. Ἐνοιωθα τὴ δύναμιν ν' ἀγαπήσω ὅλο τὸν κόσμον, ν' ἀφοσιωθῶ, ὅχι μόνο στοὺς ἀνθρώπους πού θὰ μ' ἀγαποῦσαν στ' ἀληθινά, ἀλλὰ καὶ στοὺς ἐχθρούς μου ἀκόμη. Πόσο θάθελα νὰ πῆγαῖνα κοντά του, νὰ γονάτιζα μπροστὰ του καὶ νὰ τοῦ ζητοῦσα συχώρεση!

Ἦξερα πὼς θάτανε πρόθυμος νὰ μὲ συχωρήσῃ, μὰ ἔφριττα στὴν ἰδέαν νὰ τὸν δῶ μπροστὰ μου μὲ τὰ μάτια γιομαῖτα παραπνοῦ νὰ μοῦ λέει τὰ τελευταῖα του λόγια... Οἱ δικοί μου παραξενεύονταν πού δὲν ἐβγαῖνα καθόλου ἔξω καὶ ἔλεγα πάντα πὼς εἶμαι ἀδιάθετος. Σπíti καθόμουνα, μαζεμμένος κι' ἀμίλητος, κι' ἀπὸ μέσα μου παρακαλοῦσα τὸ Θεὸ νὰ τὸν σώσῃ. Μὰ ὁ Θεὸς δὲ μὲ λυπήθηκε. Ὁ Θεὸς δὲ λυπᾶται ποτὲ τὰ κακὰ παιδιά. Καὶ ἤρθε τὸ τραγικὸ μήνυμα: Ὁ Δημητράκης πέθανε!...

Κεραυνὸς ἂν ἔπεφτε τὴν ὥρα ἐκείνη δὲ θὰ μὲ τρώαζε τόσο, ὅσο ἡ φωνὴ τῆς ὑπηρετρίδας μας, πού πρόσφερε σχεδὸν ἀδιάφορα, αὐτὴ τὴ φράση:

— Ὁ Δημητράκης πέθανε...

Καθόμαστε στὸ τραπέζι καὶ τρώγαμε. Καὶ τότε, ὠχρός, σοβαρός, συντριμμένος, μὲ μάτια ὀρθάνοιχα ἀπ' τὴν ἀγωνία, σηκώθηκα ψηλὰ μ' ἐπισημότητα καὶ φώναξα σπαραχτικὰ:

— Ἐγὼ τὸν σκότωσα!

Ὅταν μέσα ἀπ' τ' ἀναφυλλητά μου οἱ γονεῖς μου μάθανε ὅλη τὴν ἱστορίαν, μὲ φιλοῦσανε γελοκλαίοντες κι' ἀκουσα ἀπ' τὸ στόμα τοῦ πατέρα μου αὐτὰ τὰ λόγια:

— Βέβαια δὲν ἦταν σωστὸ αὐτὸ πού ἔκαμες, μὰ μὴν εἶσαι τόσο παιδί νὰ νομίζῃς ὅτι μπορεῖ νὰ πεθάνῃ κανεὶς ἀπὸ ἕνα μικρὸ μάλωμα ἢ ἀπὸ ἕνα μπάτσο. Ὁ Δημητράκης ἦταν ἀρρωστος ἀπὸ καιρὸ. Πολὺ πρὶν τὸν γνωρίσης ἐσὺ τὸν εἶχανε γιὰ ὑποπτο οἱ γιατροί.

— Ἀλήθεια; εἶπα ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα μου; Ὅστε δὲν ἀρρώστησε ἐξ αἰτίας μου; Ἀλήθεια;

— Ναί, ἡ μητέρα του ἡ δυστυχισμένη δὲν ἤξερε τίς τραγικὲς λεπτομέρειες, μὰ τὸ ἀκουσε ἀπ' τὸ στόμα τοῦ ἴδιου τοῦ πατέρα του.

— Τόσο τὸ καλύτερο, εἶπα ἐγὼ σχεδὸν ἀλαφρωμένος — ἕνα βάρος λὲς καὶ κύλισε ἀπὸ τὴν καρδιά μου — γιατί σήμερα θὰ εἶχατε καὶ σεις νὰ κλαίτε. Εἶχα σκοπὸ νὰ πέσω μέσα στὴ στέρνα νὰ πνιγῶ, σιγοπιθούρισα λίγο ντροπιασμένος, ἐνῶ ἡ μητέρα μου μὲ κρατοῦσε σφιχτὰ στὴν ἀγκαλιά της σὰ νὰ φοβόταν μὴν τῆς φύγῃ.

— Κι' ὅμως, μαννούλα, ποῖς ξέρει ἂν δὲ στενοχωρήθηκε ἀπ' αὐτὸ ὁ καϊμένος ὁ Δημητράκης;... Πόσο καλύτερα θὰ ἦταν νὰ μὴν τὸν εἶχε μπατσίσει! Πόσο καλύτερα νὰ τοῦ εἶχα ζητήσῃ συχώρεση! Τώρα θαρρῶ πὼς δὲ θὰ ἡσυχάσω ποτὲ.

Κλάψαμε μαζί, θλιμμένα κι' ἀληθινά, τὸν ἀτυχὸ φίλο μας καὶ τοῦ πῆγαμε λουλούδια στὸν τάφο του. Μὰ τί ἀγωνία πού τράβηξα ὅλες τίς μέρες τῆς ἀρρώστιας του, τί τύψεις πού μὲ βαρύνανε, τί ἐφιάλτες στὰ ὄνειρά μου! Ἐβλεπα

πάντα δυὸ μάτια — ὑγρά, γαλάζια, τόσο θλιμμένα — νὰ μ' ἀκολουθοῦν παντοῦ καὶ νὰ μὲ ρωτοῦν: «Γιατί τῶκανες αὐτό;» Κι' ἐγὼ νὰ φεύγω, νὰ φεύγω, νὰ σβύνω, νὰ χάνομαι. Ὅλη αὐτὴ ἡ ἀνησυχία τῆς ψυχῆς μου μοῦ ὀρίμασε πρόωρα τὸ πνεῦμα.

Δὲν παρηγορήθηκα ποτὲ ὁλότελα.

Καὶ τέτοια ἦταν ἡ ἐντύπωσιν πού χάραξε στὴν παιδική μου ψυχὴ αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιο, πού μόλις θέλω νὰ μαλώσω, τὸ θυμάμαι, βλέπω μπροστὰ μου, λὲς καὶ μὲ παρακολουθοῦνε γιὰ ὅλη μου τὴ ζωὴ, τὰ δυὸ μάτια — ὑγρά, γαλάζια, τόσο θλιμμένα — καὶ γαληνεύω εὐθύς.

Γύρισα ἀπὸτομα πίσω μου. Νόμιζα πὼς ἐρχόταν ἡ φίλη μου ἡ Ἐλένη. Ἦταν, γιατί ἐκείνη τὴ στιγμὴ εὐχόμουνα μ' ὅλη μου τὴν καρδιά νὰ τὴν ἔβλεπα μπροστὰ μου, νὰ τῆς ἐσφιγγα μ' ἀγάπην τὸ χέρι καὶ νὰ τῆς ζητοῦσα συχώρεση...

— Παππού, παππού, πιθόρισα, τί παράξενη πού εἶναι ἡ ἱστορία σου!...

ΜΑΡΙΚΑ Μ. ΦΑΛΑΓΚΑ

ΤΑ ΒΟΥΚΙΝΑ

Πάντα, πρὸς τὸ σούρουπο, ἀκούγεται τὸ βούκινο...

Ἡ βουερὴ φωνὴ του περνάει πάνω ἀπὸ ράχες, ἀπὸ ρεμματιές, ἀπὸ βουνά, καὶ φτάνει ὡς τ' ἀμέτρητα, τ' ἀόρατα, ἀπὸ τὴ θάλασσα, χωριά, τὰ σκαρφαλωμένα σὲ πλαγιές, τὰ πλαγιασμένα σὲ πράσινες ρεμματιές... Σὲ χωριουδάκια γαλήνια, καταπράσινα, μὲ ὁλόρθα σοβαρὰ κυπαρίσσια, μὲ τὰ μικρὰ κατασπρα σπιτάκια τους, μὲ τίς ἀμέτρητες σκορπιστὲς ἐκκλησιούλες, πού τὰ φτωχὰ καμπαναριά τους ξεχωρίζουν ἀνάμεσα στὰ δέντρα...

Ζωγραφιὲς κρυμμένες σὲ μέρη τῆς γῆς, πού δὲν τίς φαντάζεται καὶ δὲν τίς βλέπει ὁ ταξιδιώτης, ταπεινὰ καὶ ἥρεμα κομμάτια ζωῆς, πού περνᾶνε καὶ ξανάρχονται μὲ τὸν ἴδιο πάντα τρόπο, τὸν ταπεινὸ καὶ τὸν γαλήνιο.

Ἀκούγεται τὸ βούκινο. Κι' εἶναι ἡ ὥρα πού τὰ χέρια ἀφίνουν τὸ σαπὶ κι' οἱ ἀνθρώποι ἀφίνουν τὸ χωράφι... Τὰ τζάκια ἀνάδουν... Τὰ βώδια γυρίζουν βαριά ἀπὸ τὸ πότισμα. Οἱ κοπέλλες μαζεύονται στὴ βρύση μὲ τὰ λευκά μαντήλια τους καὶ γεμίζουν τίς μεγάλες στάμνες...

Τὸ μικρὸ κοπάδι τὰ πρόβατα ἔρχεται διωγμένο ἀπ' ἕνα μικρὸ παιδί νὰ ποτιστῇ τσαλαβουτώντας στὰ νερά, καὶ ξαναφεύγει ὀδηγούμενο ἀπὸ τὸ τρελλὸ κουδοῦνι τοῦ κριαριοῦ, πού χτυπάει ἀταχτα καὶ λαχανιασμένα.

Μακρινὴ κι' ἐπίμονη γεμίζει τὸν ἥσυχο ἀέρα κι' ἀντικαλεῖ μὲ χίλιους ἡχους, σὲ χίλιες ψυχές, ἡ φωνὴ τοῦ βού-

κινου, ἡ φωνὴ τῆς θάλασσας ξεχειλισμένη ἀπὸ τὴ μυρωδιά της καὶ τὴν ἀρμύρα, — τῆς θάλασσας πού φαίνεται νὰ λάμπη πάνω ἀπὸ τίς ἀγκαλιές τῶν βουνῶν, μὲ τὸν ἥλιο πού γέρνει, σὰν μιὰ φωνὴ ξεμακρυσμένου βαποριοῦ, πού φωνάζει περνώντας ἀπὸ τὸ νησί...

Τρεῖς ὥρες νύχτα θὰ ξεκινήσουν ὁ Ζάννος κι' ὁ Σπύρος, ὁ Θεμιστοκλῆς κι' ὁ Πελοπίδας, φορτωμένοι μὲ τὰ κοφίνια τους, ἄλλοι κρυφὰ ἀπὸ τοὺς δικούς τους κι' ἄλλοι φανερά, ἀπὸ τὰ μακρινὰ χωριά, κατεβαίνοντας πρὸς τὴ θάλασσα, πού πάνω ἀπὸ τὰ βουνὰ φαίνεται καὶ τοὺς καλεῖ μὲ τὰ μικρὰ φωτάκια τῶν περαστικῶν βαποριῶν πού θαμποφαίνονται τὴ νύχτα, μὲ τ' ἀραδιασμένα φῶτα

τῶν ψαράδικων καϊκιῶν τῶν δεμένων μεταξύ τους μὲ μιὰ ἀόρατη αὐσιδα, — πρὸς τὴ θάλασσα; τὸ ζωντανὸ παραμῦθι πού μαγεύει τοὺς νέους καὶ τοὺς γέροντες, πρὸς τὴ βαθεῖα καὶ μυστικὴ ἀγκαλιά της, πού ἐκεῖ σὲ μιὰν ἄκρην τοὺς περιμένει ἡ τράτα μὲ τὰ κουτιά της ἀραδιασμένα, τὰ δίχτυα της στοιβαχτά.

Ἐχει πιά καλὰ νυχτώσει... Μὰ ἡ φωνὴ τοῦ βούκινου ἀκούγεται ἀκόμα ν' ἀντηχῇ μακρινὴ καὶ κουρασμένη. Στόμα τῆς θάλασσας, βγαλμένο ἀπὸ τὰ βάθη της, πού ἡ φωνὴ του ἡ προδότρα, πού σκορπάει ἐκεῖ κάτω τὸν δλεθρο, δὲ μπορεῖ ν' ἀκουστῇ παρὰ μονάχα πάνω στὴ γῆ, μέσα στὸν ἀέρα...

ΑΙΜΙΛΙΑ ΠΕΤΡΑΚΗ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Α'.

Τὸ μασκάρεμα αὐτὸ τῆς μύτης τοῦ Πολύβιου ἦταν προσωρινό. Γιατί ἅμα ἔθρεψε ἡ πληγὴ κι' ὁ γιατρός τοῦ ἐβγαλε τὰ τσιρότα, εἶδαν ὅλοι ἕνα μασκάρὰ μὲ μιὰ τόσο δὰ μικρὴ μυτίτσα! Ὁ τροχὸς τοῦ εἶχε φάει σχεδὸν τὴ μυτί.

Τὶ ἀστεῖο πού ἦταν ἔτσι τὸ μοῦτρο τοῦ Πολύβιου! Κι' ἐπειδὴ τὸ κακόπαιδο εἶχε κάνει πολλὰ κακὰ στὴ ζωὴ του καὶ κανένας δὲν τὸ λυπόταν, ὅλοι τὸν ἐβλεπαν τώρα καὶ γελοῦσαν...

μπροστὰ στὴ μύτη του. Μὲ ἄλλους λόγους τὸν κοροΐδευαν ὅπως τοῦ ἀξιζε.

Τὰ περισσότερα γέλια τὰ ἔκαμαν οἱ συμμαθητές του, ὅταν σὲ λίγο ξανάρχισε νὰ πηγαίνει στὸ σχολεῖο. Τὸν ἔδειχναν καθὼς περνοῦσε μονάχος — γιατί κανένα συμμαθητὴ του δὲν εἶχε φίλο — κι' ἔλεγαν ἕνα σωρὸ ἀστεῖα γιὰ τὴ μισή του μύτη.

Μιὰ μέρα ἕνας εἶπε: — Τὸν βλέπετε αὐτόν; Κάποτε φταρνίστηκε δυνατὰ, σκουπίστηκε δυνατότερα, κι' ἡ μύτη του ἔμεινε στὸ μαντήλι του!

Ἐνας ἄλλος εἶπε: — Δὲν εἶν' ἔτσι. Αὐτὸ τόπαθε ἀπὸ τὴν περιέργειά του. Εἶχε τὴ συνήθειαν

νὰ χώνη νὴ μύτη του παντοῦ. Μιὰ μέρα, ἔφασε πού τὴν εἶχε χώσει καὶ δὲν μπόρεσε νὰ τὴν ξαναβῇ!

Κι' ἕνας ἄλλος εἶπε: — Ἔτσι ἢ ἀλλιῶς, τώρα πρέπει νὰ τὸν λέμε Χασομύτη!

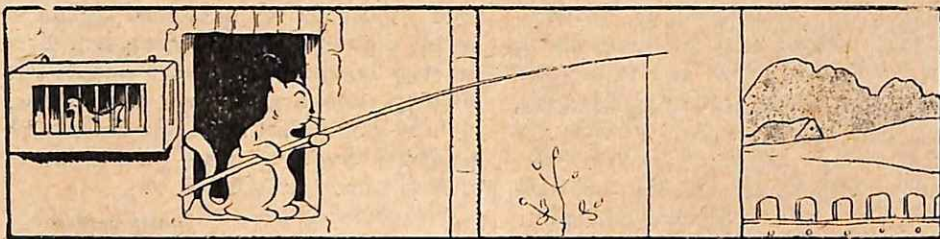
Ἀπὸ τότε τοῦ ἔμεινε τὸ παρατσούκλι. Ὁ κ. Πολύβιος ὁ Χασομύτης. Ἔτσι ἐγὼ διόρθωσα τὸν ἕναν. Τώρα ἔμεινε ὁ ἄλλος. Καὶ γύρευα τρόπο γιὰ νὰ διορθώσω κι' αὐτόν καὶ νὰ ἡσυχάσουμε. Αὐτὰ συλλογιζόμενοι μιὰ μέρα στὰ κεραμίδια, ἀκουμπισμένοι σὲ μιὰ καμινάδα, ὅταν εἶδα ἀπὸ κάτω μου ἕν' ἀγκίστρι, πού κάποιος τὸ εἶχε ξεχάσει στὴν αὐλὴ. Ἀμέσως μοῦ ἦρθε ἡ ἰδέα.

«Ψαράς δὲν ἦμουν μιὰ φορά; εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου. Νά, ψαράς θὰ γίνω

και τώρα. Με αυτό τ' αγκίστρι θα ψαρέψω τη μύτη του κ. Γεώργιου. Και θα καλοπεράσω κι' αυτό το κακόπαιδο σαν το άλλο!.. Έμπρός!.. Σιγά-σιγά!.. Με τρόπο!»

Κατέβηκα απ' τη σκεπή, πήρα απ' την αύλη τ' αγκίστρι, όπως ήταν με το καλάμι του και την τριχά του, μπήκα στο σπίτι και πρόβαλα από ένα παράθυρο, που έβλεπε κι' αυτό στην αύλη.

Απέξω απ' το παράθυρο, ήταν κρεμασμένο ένα κλουβί, που είχε μέσα ένα περιστρεφάκι - ταχυδρόμο. Ο κύριός μας το μεταχειριζόταν συχνά, για να στελν

γράφματα δεμένα στο λαιμό του. Γιατ' είχε μια γριά - μητέρα, που έμενε μ' έναν άλλο της γιό σ' έναν άλλο πύργο, στά βουνά, όπου τα γράμματα με το ταχυδρομείο άργούσαν να φτάσουν. Το περιστρεφάκι όμως πήγαινε τό γράμμα σε μιά ώρα και γύριζε με την απάντηση.

«Ωραία! συλλογίστηκα. Θα χρησιμοποιήσω και το περιστρεφάκι!..»

Κι' έβγαλα απ' το παράθυρο τ' αγκίστρι και το κρέμασα σχεδόν ως κάτω στην αύλη.

«Οποιοι μ' έβλεπε, θα ενόμιζε πως ήθελα να πιάσω πουλιά ή πεταλούδες. Άλλα όχι. Εγώ περίμενα να φανή ο κ. Γεώργιος, για να του πιάσω τη μύτη του, ή να τον πιάσω από τη μύτη.

Κι' ήξερα καλά πως εκείνη την ώρα, θα ερχόταν, γυρεύοντας τον φιλαράκο του το Χασομύτη...

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΓΑΜΟΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Το αυτοκίνητο σήκισε γοργά τους φιδαυτούς δρόμους στο μακρινό χωριό. Πάντα στη μέση του δρόμου, θα γυρίσω το κεφάλι για να δω το Λωδοκομείο, τριγυρισμένο απ' το καταπράσινο δάσος του που έχει το σχήμα ενός τεράστιου αυγού. Αρπάζει το μάτι μου βιαστικά το λιμάνι με τους δυο λιμενοβραχίονες, που απλώνονται ν' αγκαλιάσουν, θαρρείς, τα βαπόρια σαν μπαίνουν μέσα, ή να τα ελογγήσουν σαν φεύγουν μακριά σ' άλλα λιμάνια μακρινά.

Προχωρούμε τώρα μέσ' από πλαγιές, πάνω σ' ανηφόρα τρομαχτικά. Μά είναι τόση ή χαρά μας, κάθε φορά που πεγαίνουμε σ' αγαπημένο χωριό που μάς θυμίζει τα παιδικά μας χρόνια, που ποτέ δε νοιώσαμε φόβο κι' αγωνία. Και φθάνουμε στην «Κουκιά». Σαν μικρά παιδιά, τρέχουμε πρώτα στη βρύση. Μηχανικά, στρέφουμε τα μάτια πάνω στην καρδιά που βρίσκεται πλάι στη βρύση, να δούμε αν ωρίμασαν τα καρύδια. Αυτή ή καρδιά ήταν ο καϊμός μου. Ποτέ δε μπόρεσα να σκαρφαλώσω πάνω, ούτε ακόμα την εποχή που ξέσχιζα ρόμπες, κάλτσες και γάμπες, πάνω στις ταικούδιες, τις συκιές, τις έλιές και τ' άλλα δέντρα. Μά τώρα μεγάλωσα. Τρέχω μαζί με τους άλλους στο σπίτι μας, και κάθμαι στην τεράστια αύλη του, κάτω από τη σκιά των δυο σολωμών που μάς

χρησίμευαν άλλοτε για κούνια κι' άλλες φορές για παρατηρητήρια... Μπροστά μας βρίσκεται το «άμπελάκι μας» τ' αγαπημένο. Άλλοτε κάθε του σκαλι ήταν γεμάτο κλήματα κι' ήταν σωστή απόλαυση για μένα να τρυγώ τα κατάμαυρα σταφύλια που δεν έτρωγα ποτέ. Τώρα μένουν οι συκιές, αμυγδαλιές, οι έλιές, μουσουλιές και μιά καϊσιά μονάχα για ποικιλία. Το μάτι μου απλώνεται παντού: στις έλιές που πρασινίζουν όλες τώρα από το πλήθος των καρπών, τις έκκλησιες που ξεχωρίζουν κάτασπρες πάνω στους λόφους, στην πόλη που τυλίγει ο ήλιος σ' ένα φως θαμπό κι' ακαθόριστο, στη θάλασσα, και σταματά πέρα στα Μικρασιατικά βουνά. Νοιώθω μιά γαλήνη απέραντη στην ψυχή μου. Θαρρώ πως ξαναγίνομαι παιδί, έτσι καθώς οι θύμησες ξυπνούν μέσα μου μιά μιά και με φέρνουν πίσω στα περασμένα. Θυμάμαι κάθε φορά που έρχόμαστε, πως μαζεύνονταν τα παιδιά του χωριού, έξω από τον τοίχο της αύλης, και τα τολμηρότερα σκαρφάλωναν πάνω στις πέτρες και μάς έριχναν περιέργες ματιές. Είμαστε γι' αυτά σαν τις βασιλοπούλες των πάραυθιών που ξεκινούσαν από τη χώρα τους την δλόφωτη να πλανηθούνε στις έρημιές. Φτωχές βασιλοπούλες! Άν μπορούσαν τα παιδιά αυτά να σηκώσουνε το σκοτεινό πέπλο που σκεπάζει τις ψυχές, θ' ανατρίχιαζαν και θ' έτρεχαν ν' αγκαλιάσουν το ταπεινό τζάκι

του σπιτιού τους, με λαχτάρα κι' αγάπη πρωτοξυπνητή. Δεν είναι πάντα ευτυχισμένες οι βασιλοπούλες στη φωτεινή τους πολιτεία. Και λαχταρούν την ξενοιασιά σας, την ταπεινή μ' αίσουρη ευτυχία σας. Και θα μένανε πάντα με τη λαχτάρα της, γιατί άδρατα δεσμά τις κρατούνε δεμένες με την τακτική τους ζωή.

Οι καμπάνες με ξυπνούνε απ' τ' όνειρο. Κτυπούν για να δώσουν την είδηση πως ή νύφη νύνεται. Καιρός να ξεκινήσουμε... Φτάνουμε στο σπίτι περνώντας από στενά σοκάκια. Οι χωριατοπούλες μάς καλωσσορίζουν και μάς αφήνουν να περάσουμε κοντά στη νύφη, που είναι κιόλα έτοιμη, ντυμένη μ' ένα φόρεμα τριανταφυλλί που το στολίζανε χρυσές νταντέλες.

Αυτό το φόρεμα, μετά το γάμο, θα διπλωθή προσεχτικά και θα κρυφθή στο σκρίνιο. * Θά ξαναμπή πάλι στην όκτάβα κι' ύστερα θά φοριέται για χρόνια, ίδιο πάντα, σ' όλα τα πανηγύρια. Θά είναι ή ξεχωριστή τουαλέτα, που δεν αλλάζει ποτέ, γιατί είτανε το νυφικό.

Η μομπή ετοιμάζεται: Μπροστά τα παιχνίδια, ακολουθούνε μερικοί συγγενείς και ύστερα ή νύφη στο μπράτσο κάποιου θείου της—πατέρας δεν υπάρχει—ο γαμπρός κρατώντας τη μητέρα του, οι καλεσμένοι της χώρας και όλο το χωριό. Οι καμπάνες κτυπούν χαρμόσυνα, κι' οι ήχοι τους αντιλαλούν στα γύρω βουνά, ξαναγυρίζουν πίσω, απλώνονται στις χαράδρες και χάνονται στο διάστημα. Χτυπούν κι' άφου πιά φθάζουμε στην έκκλησία... Ο παπάς, φορεμένος, υποδέχεται κι' εύλογεί τους μελλόνυμφους. Τότε πιά κι' οι καμπάνες σωπούν κι' ή τελετή αρχίζει. Όσο ψάλλονται οι πρώτες ευχές, ο γαμπρός με τη νύφη πέρνουνε γύρω την έκκλησία, γονατίζουν και φιλούν τα χέρια των συγγενών. Πρώτα το χέρι των πεθερικών, των γονιών, των νονών κι' όλης της ατελείωτης ακολουθίας θείων, συμπεθερών, κι' άλλων ήλικιωμένων συγγενών. Κι' άφου τελειώσει ή ιστορία αυτή, ξαναπέρνουν τη θέση τους, μπρός από το τραπέζι με το Εθαγγέλιο. Η νύφη έχει χαμηλωμένα τα μάτια της, και τα χείλια της σκαλεύουν άργά σαν σε προσευχή. Ο γαμπρός κάθε τόσο γυρνάει, και σιάζει τις λαμπάδες που κρατούν άναμμένες ο παραγαμπρός και ή παρानύφη. Είναι τόσο εύφλεκτος ο πέπλος της νύφης και τα παιδιά τόσο άπρόσεχτα!

Σε μιά στιγμή, ακούεται ή φωνή του παπά να ψάλλη δυνατά το «Ήσαθα χόρευ». Όλοι ξυπνούν από τη νάρκη τους. Κι' οι δεκάρες, τα κουφέτα, τα ρύ-

* είδος σιφονιέρας

ζια, πέφτουν δλόγυρα βροχή. Τα παιδιά αγαλλιούν. Σκούνουν, σπρώχνουνται, περνάνε κάτω από τα πόδια των καλεσμένων και συναγωνίζονται ποιος να μαζέψη πιότερα. Τα κορίτσια περιμένουν υπομονητικά να τελειώσουν όλα για να ζητήσουν απ' τα κουφέτα του δίσκου.

Όταν οι πλακές της έκκλησίας σωρώθηκαν από τις δεκάρες και τα κουφέτα, και οι έπιδρομείς βγήκαν έξω να μετρήσουν τη λεία τους, ή ακολουθία τελείωσε ήσυχα, κι' όλοι μαζί τραδήξαμε στο σπίτι του γαμπρού.

Ήτανε πιδ εύρύχωρο και κεί θα γινόταν ή διασκέδαση. Μας έφεραν καρέκλες και καθήσαμε ψηλά, στ' άλλων. Και θαυμάζαμε. Δέ μπορώ να προσδιορίσω τί μάς άρέσει πιότερο: Η γοητεία του Αύγουστιάτικου δειλινού που έχει γαλήνις όλα τα γύρω, ή ή χαρούμενη γιορτή που φαίνεται τα πρόσωπα των χωριανών. Ήσυχα, ξεχνώντας κάθε έγνοια της ζωής, απολαβαίνουν τους θαυμάσιους μεζέδες και την υπέροχη χιωτική μαστίχα, που σερβίρεται μπόλικη στα καραφάκια.

Τα παιχνίδια αρχίζουν. Και παίζουν ένα σκοπό γλυκό και θλιβερό, τρυφερό και πονεμένο. Ένα τραγούδι που δεν έχει λόγια, μά φθάνει δλότσια στην ψυχή σου και τη γεμίζει κάποια δειλή χαρά και άνεπρωτη θλίψη. Χορεύουν ο γαμπρός κι' ή νύφη. Κι' είναι ή κοπέλλα πιδ ρόδινη από το φόρεμά της, πιδ κόκκινη από τον ήλιο που πορφύρωεται προτού να φύγη γι' άλλους τόπους απόμακρους. Χορεύει και στο πρόσωπό της απλώνεται μιά γλυκειά μελαγχολία. Βρίσκει άπληξηση το τραγούδι στη νεανική της ψυχή και βουρκώνουν τα μάτια της, ενώ τα χείλια της ανοίγονται σ' ένα υπέροχο χαμόγελο. Δεν ξέρει κι' ή ίδια αν λυπάται για τη ζωή την ξένοιαστη που άφινει πίσω της ή αν χαίρεται για την καινούρια που απλώνεται μπροστά της... Ο ήθελε μονάχα ποτές να μην τελειώσει ή μέρα ή σημερινή...

Κι' όμως θάρρη το τέλος... Νά, το σκοτάδι έχει κιόλα άπλωθει κι' άνάδονται οι λάμπες βιαστικά. Σηκώνόμαστε και μετς.

— Άδύνατο! Έχουμε φέρι μπύρες για σάς.

— Θά τις πιήτε σεις. Έμετς πήραμε απ' όλα: Σουμάδα, λικέρ, φοντάν. Κι' εύχαριστηθήκαμε πολύ. Άλλά είναι ώρα μας.

— Είναι νωρίς. Σταθήτε να δείτε τους χωριανούς που θα χορέψουν.

Άλήθεια, θάνα ώρατος ο χορός των χωρικών. Κι' είναι όλοι λεβέντες, άκόμα κι' οι γέροι με τα ρυτιωμένα πρόσωπα και τα άδρα, αγαθά τους πρόσωπα. Και χορεύουν σαν παλλικάρια όλοι τους, και κουνιούνται ρυθμικά πόδια και χέρια, βράκες και σελάχια. Μά τ' αυ-

τοκίνητο μάς προσμένει. Πέρνουμε τα κουφέτα μας κι' αποχαιρετούμε μ' έγκαρδιότητα. Εύχόμαστε άπειρη ευτυχία στους νίπαντρους, χαρά κι' ευτυχία στη ζωή τους. Εύχόμαστε άφθονία σ' όλους τους κατοίκους κι' οι ευχές μας είναι αληθινές, άγνές σαν την παρθένα φύση, την άγρια και άμορφη.

Και γυρίζουμε. Ό! οι υπέροχες στιγμές του γυρισμού! Ο άέρας άνεμίζει τα μαλλιά μας, χαϊδεύει άνάλαφρα τα πρόσωπα. Άθελα βυθίζόμαστε σε συλλογή. Κι' ακούμε άφηρημένα τους ήχους των παιχνιδιών που ξεμακραίνουν δλοένα... Προχωρούμε. Τα πρώτα σπίτια που πλησιάζουμε, είναι φωτισμένα και λάμπουν όλα θαρρείς από μιά άλάλητη χαρά, μιά ευτυχία μουσική που κρύβουνε ζηλότυπα οι τοίχοι. Και να την ή πόλη με τα φώτα της, τη νυχτερινή κίνηση. Και το σπίτι μας δλόφωτο, τυλίγεται στη χαρά για να μάς δεχτή στην αγκαλιά του. Ω, αυτές τις στιγμές τις δλόγλυκες, πως να τις άνηήσει κανείς; Θά μείνουν άτραγούδητες σαν όλες τις μουσικές χαρές που γεμίζουν τα στήθια μας παλμούς, τις μουσικές χαρές που τρέμουνε μη φτάσουνε στο φως, στα μάτια του κόσμου του βέηλου, και χάσουνε την όμορφία και τη γοητεία τους...

Καρίες, χωριό αγαπημένο, τί μέρα άξέχαστη μου χάρισε!

ΕΛΕΝΗ ΡΕΖ-ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΛΟΡΕΛΑΪ

Άνάμεσα στο Μπίγκεν και στο Κομπλέντς, εκεί που ο Ρήνος στενεύει έξαιρετικά, έχοντας κι' απ' τις δυο μεριές άπόκρημνα βουνά, βρίσκεται ένας πολυ μεγάλος βράχος με παράξενο σχήμα στη μέση του ποταμού. Γι' αυτό το βράχο, που τον λένε Λορελάι, υπάρχουν πολλές παραδόσεις.

Σε μιά μικρή καλύβα σκεπασμένη με φύκια, κοντά στο βράχο, ζούσε μιά φορά ένας ψαράς με τη γυναίκα του, κι' οι δυο προκομμένοι κι' έργατικοί. Καθώς ένα βράδυ ψαρεύανε, φάνηκε άφηνικά μπροστά τους στο βράχο μιά πεντάμορφη κοπέλλα. Τρομαγμένοι θελήσανε να φύγουνε, μά το γλυκό της βλέμμα ήταν γεμάτο έμπιστοσύνη και την ακολουθούσανε ως ένα μέρος του Ρήνου όπου δείχνοντας τους είπε γλυκά:

— Ψαρέψτε εδώ, — και χάθηκε στο βουνό.

Ρίξαν τότε τα δίχτυα τους και πιάσανε ψάρια άμέτρητα.

Γρήγορα διαδόθηκε σ' όλη τη χώρα, ότι μιά όμορφη κοπέλλα έμενε στο βράχο.

Έκείνα τα χρόνια κυριαρχούσε σ' αυτό το μέρος του Ρήνου ο κόμης του Πφούλτε. Άλμπρεχτ. Ο γιός του, ένα άντρειωμένο παλλικάρι, άγαπούσε με

πολύ πάθος το κυνήγι. Πολλές φορές αυτός με πολλούς ακόλουθους κυνηγούσανε, ακόμα χαράματα, στα βουνά του Ρήνου με τους ήχους του κόρνου και τα γαυγίσματα των σκύλων, και πιάνανε σ' αυτά τα μέρη πολλά μεγάλα έλάφια. Σαν άκουσε λοιπόν αυτά που λεγότανε για την κοπέλλα του βράχου, θέλησε να τη δει. Με την ακολουθία του τότε πάνω σ' άλογα ξεκίνησανε πεγαίνοντας όλο στην άκροποταμία.

Σα φτάσανε κοντά στο βράχο, κάνανε στάση. Μπήκε σε μιά βάρκα ο πρίγκιπας και δυοτοί κωπηλάτες την όδηγούσανε. Σε λίγο νύχτισε και στόν ποταμό και στο βουνό, και τ' άστρα άρχισαν να λάμπουν στόν ούρανό.

Άφηνικά είδαν οι κωπηλάτες τη μάγισσα και παρακαλούσανε τόν πρίγκιπα να μην πάνε μακρότερα. Κοίταξε κι' αυτός ψηλά κ' είδε την κοπέλλα, που με λαμπερή φορεσιά καθότανε στην άκρη του βράχου, κι' άκουσε το τραγούδι της που συγκινούσε παράξενα την καρδιά. Αυτή τότε σηκώθηκε, κατέβηκε άπαλά μ' ένα χαμόγελο κάτω στην άκροποταμία, κι' άρχισε στο φως του φεγγαριού να πλέκει ένα στεφάνι για τα μακριά της ξέπλεκα μαλλιά από τριαντάφυλλα και βούρλα. Ο πρίγκιπας διάταξε να όδηγήσουν εκεί τη βάρκα.

Σαν ήτανε κοντά στην όχθη, το ύπνεψε ή Λορελάι φιλικά. Το παλλικάρι, πουχε μαγευτεί, δε μπορούσε να περιμένη περισσότερο και πήδηξε απ' τη βάρκα για να την πιάση. Μά δεν έφτασε τήν όχθη και τα κύματα του ποταμού τόν πήρανε στο βάθος.

Γυρίσανε οι δούλοι γεμάτοι φόβο πίσω κι' άναγγείλανε στόν κόμητα. Άλμπρεχτ τη λυπηρή είδηση. Από τη λύπη του και το θυμό του, διάταξε τότε αυτός στους άνθρώπους του να πάνε να του φέρουνε ζωντανή ή πεθαμένη τη Λορελάι: και τραθήσανε αυτοί με τόν άρχηγό τους.

Τά άστρα σόυνανε από το φως της αύγης σα φτάσανε στο βράχο και τόν περιουκλώσανε από παντού. Ο άρχηγός τους με τρεις από τους πιδ άντρειωμένους του συντρόφους άνέβηκαν στην κορφή.

Τότε φάνηκε ή πεντάμορφη γυναίκα. Τά μακριά μαλλιά της κυματίσανε με το πωινό άεράκι και στα άστρα σαν κρίνο χέρια της κρατούσε μιά σειρά κεχριμπάρια.

— Ποιόν ζητάτε, άνθρώποι της γής; φώναξε με γλυκειά φωνή σ' αυτούς που έρχόντανε.

— Έμένα, καταραμένη μάγισσα. Είσαι αιχμάλωτή μας κι' άμέσως θάρρης μαζί μας στο ποτάμι.

Γέλασε τότε ή νύφη κοροϊδευτικά.

— Έμπρός, είμαι έτοιμη να κατέβω στο ποτάμι.

Μ' ελαφρά βήματα πήγε κι' ἤρθε τρεῖς φορές, ἔρριξε τὰ κεχριμπάρια στὸ νερό καὶ τραγούδησε:

Τάσπρα τάλογα στείλε τα
στὸ παιδί σου, πατέρα,
γιὰ νὰ φύγω με κύματα
ἀπ' ἐδῶ καὶ μ' ἀνέρα.

Ξαφνικά τότε σκοτείνιασε ὁ οὐρανός. Μιά φουρτούνα ξέσπασε. Τὸ νερὸ ἀφρίζε πηδώντας ψηλά. Δυὸ κύματα ἀνεβήκανε ὡς ἀπάνω στὸ βράχο καὶ πήρανε γοργὰ τὴ Λορελάϊ κάτω στὸ ποτάμι. Σὰ χάθηκε πιά αὐτή, ἔπεσε ἡ τρικυμία. Τὰ σύννεφα σκορπίσανε κι' ὁ ἥλιος ἔλαμψε πάνω στὴ χώρα.

Γεμάτος ἐκπληξή εἶχε δεῖ ὁ ἀρχηγὸς τὸ θάμα. Σὰ γύρισε ὅμως με τοὺς συντρόφους του στὸ παλάτι, ξαναδρῆκε πάλι ἐκεῖ τὸ γιὸ τοῦ κόμητη, πού τὸν εἶχανε ἀνεβάσει πάνω στὸ ποτάμι τὰ κύματα καὶ τὸν εἶχανε ἀπουθέσει μαλακά στὴν ἀκροποταμιά.

(Ἀπ' τὸ Γερμανικό)

Γ. Σ.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΦΟΒΟΤΑΝ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ

Ἦταν μιὰ φορά ἕνας πού φοβόταν πολὺ τὸ θάνατο. Κίνησε λοιπὸν καὶ πήγε σ' ἕνα γέρο, πού ἔλοι στὸν τόπο του τὸν ἤξεραν γιὰ τὸ σοφώτερο ἀνθρώπο. Τὸν βρῆκε σὲ μιὰ κάμαρα σκοτεινὴ, πού οἱ τοῖχοι τῆς ἦταν σκεπασμένοι με ράφια φορτωμένα βιβλία. Κι' εἶχε μπροστά του στίβες ἄλλα, ἀνοιχτὰ αὐτὰ, πού τὰ διάβαζε. Ἦταν μάλιστα τόσο ἀφοσιωμένος στὸ διάβασμα, πού χρειάστηκε νὰ τὸν χαιρετήσῃ καὶ δευτέρη φορά καὶ με πολὺ δυνατὴ φωνή, γιὰ νὰ σηκώσῃ τὰ μάτια του ἀπ' τὸ βιβλίον καὶ νὰ τὸν δῇ.

— Ε, τί με θέλεις;

Τὸν ρώτησε ὁ σοφός.

— Τί σὲ θέλω; Μὰ νὰ, ἀκουσα πῶς σοφώτερος ἀπὸ σένα δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμον. Πές μου λοιπὸν τί πρέπει νὰ κάνω, γιὰ νὰ μὴν πεθάνω ποτέ;

— Θέλεις νὰ κερδίσης τὴν ἀθανασία;

Τὸν ρώτησε ὁ σοφὸς χαμογελώντας. Κι' εἰσήγγειε γιὰ κάμποσο. Ὑστερα, μ' ἕνα πολὺ αἰνιγματικὸ ὕφος, τοῦδειξε μετὰ δάχτυλο ἕνα ἀπὸ τὰ βιβλία πού ἐξεῖχε ἀπ' τὸ ράφι του, — σημάδι πῶς συχρὸν ἔβγαλε ἀπ' τὴ θέση του:

— Νά, γράψε καὶ σὺ ἕνα βιβλίον σὰν ἐκεῖνο πού βλέπεις. Ἀλλὰ μπορεῖς;

Ὁ ἄνθρωπος πού φοβόταν τὸ θάνατο, δὲν ἐκατάλαβε τί νόημα εἶχαν αὐτὰ τὰ λόγια. Τὸν πέρασε γιὰ τρελλό. Κι' ἔφυγε βλαστημώντας τὸ σοφὸ καὶ τὴ σοφία του, κι' ἀκόμα κι' ἐκείνους πού τοῦ εἶπαν ὅτι δὲ θάβρισκε σοφώτερο πούθενά. «Αὐτὸς σοφός, πού δὲν ξέρει τί λέει!» Κι' ἐπῆγε σὲ μιὰ μάγισσα.

— Δέ μοῦ λές, κυρά μου, ξέρεις τοῦ λόγου σου τί πρέπει νὰ κάνω, γιὰ νὰ μὴν πεθάνω ποτέ;

Ἡ γριά κούνησε τὸ κεφάλι.

— Ἐγώ; Ὁχι. Πάρε ὅμως τὸ μονοπάτι πού φέρνει στὸ δάσος, καὶ ρώτα ἐκεῖ τὴ μάγισσα μετὰ τὸ ἕνα μάτι, νὰ σοῦ πῇ. Αὐτὴ ξέρει πῶς πολλὰ ἀπὸ μένα.

Ὁ ἄνθρωπος, πού δὲν ἤθελε νὰ πεθάνῃ ποτέ, ἔκανε ὅπως τοῦ εἶπε. Πῆρε τὸ μονοπάτι πού ἔφερνε στὸ δάσος, κι' ἐκεῖ, μέσα σ' ἕνα δέντρο πού τὸν κορμό του τὸν ἀγκάλιαζαν τρεῖς ἄλλὰ τὰ σαρὰκια εἶχαν φάει τὰ σωθικά του, εἶδε, στὴν κορυφὴ του, τὴ μάγισσα μετὰ τὸ ἕνα μάτι καὶ τὴ ρώτησε ὅπως τὸ σοφός.

— Ἔτσι; Θές νὰ μὴν πεθάνῃς ποτέ; Τότε ἀκου. Πάρε ἀκριχ-ἀκριχ τὸ ποταμάκι πού βλέπεις. Καὶ μέτρα στὸ δρόμο σου τὰ δέντρα. Σὰν περάσης τὰ χίλια, γδύσου καὶ λούσου. Ὑστερα ἔβγα ἀπ' τὸ νερό, γύρισε πρὸς τὸ μέρος πού θὰ δῇς τὸν ἥλιο νὰ βσιλεύῃ καὶ σκύψε. Θὰ δῇς ἕνα λουλούδι στὰ πόδια σου, κίτρινο. Γονάτισε, μύρσέ το καὶ δὲν ἔχεις φόβο νὰ πεθάνῃς ποτέ σου.

Ὁ ἄνθρωπος πού φοβόταν τὸ θάνατο, χάρηκε τόσο πολὺ ἅμα ἄκουσε μετὰ τὴν ἐυκολο τρόπο θὰ μπορούσε νὰ γλυτώσῃ

ἀπ' τὰ νύχια του, πού ἔβγαλε ἀπ' τὴ ζώνη του κι' ἔδωσε τῆς μάγισσας ἕνα πουγγὶ γεμάτο φλουριά. Ὑστερα πήγε ἀκριχ-ἀκριχ ἀπ' τὸ ποτάμι, μέτρησε χίλια δέντρα, κι' ἐκεῖ ἔβγαλε τὰ ρούχα του καὶ λούστηκε. Ὑστερα βγῆκε ἀπ' τὸ νερὸ ἔσκυψε κι' εἶδε τὸ λουλούδι μετὰ τὰ κίτρινα φύλλα. Καθὼς ὅμως γονάτισε γιὰ νὰ τὸ μυρίσῃ, ἄκουσε νὰ θροῖζουν τὰ φύλλα ἐνδὸς δέντρου κι' εἶδε νὰ ξεπετιέται ἕνα ἐλάφι καὶ νὰ τρέχῃ τρομαγμένο. Στάσιτε. Τὴν ἴδια ὥρα ἀκούστηκε ἕνας πυροβολισμός, κι' ὁ ἄνθρωπος πού φοβόταν τὸ θάνατο, ἔφερε τὸ χέρι στὸ μέρος τῆς καρδιάς του πού εἶχε βαφεῖ με αἷμα. Οὐρλιαξε ἀπ' τὸν πόνο, ταλαντεύτηκε μιὰ στιγμὴ, καὶ σὲ λίγο σωρίστηκε κάτω βαρὺς καὶ ξερός. Τὸν εἶχε βρεῖ τὸ βόλι ἐνδὸς κυνηγοῦ.

Σὲ λίγο πρόβαλε τὸ φεγγάρι ὀλόγειο. Καὶ καθὼς, ἀνάμεσα ἀπ' τὰ φυλλώματα τοῦ δάσους, εἶδε τὸν ἄνθρωπο πού φοβόταν τὸ θάνατο νεκρό, ὁ κυνηγὸς τοῦ ἔκλεισε τὰ βαριά του ματόφυλλα ἀργὰ καὶ κούνησε τὰ χεῖλιά του μετὰ οἴχτο...

Κ. Π. ΛΕΥΚ.

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΚΑΡΑΒΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ALPHONSE DAUDET

«Οἱ παλιόμοροι τὸν συνόδευσαν ὡς τὴν ἀστυνομία...» (Σελ. 338, στ. β').

— Συνέχεια ὑπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὁ κόσμος ἄρχισε νὰ χαμογελάῃ. Ὁ μπάρμπα-Λουδὼ, ἀτάραχος, συνέχισε.

— Ὁμορφο μέρος τὸ Κλαμεσὺ, δεν-δρόφυτο ἀπὸ πάνω ὡς κάτω, με καλὰ ξύλα, ἔλοι οἱ μαραγκοὶ τὸ ξέρουν αὐτό. Ἐκεῖ ἀγοράζω τὴν ξυλεία μου, κι' εἶναι μετὰ τ' ὄνομα ἡ ξυλεία ἡ δική μου. Ἐχω τὰ μάτια μου τέσσερα δταν φωνίζω, δὲν εἶμαι κανένας ἄσος, ὅπως λέει κι' ἡ γυναίκα μου, μὰ ἔχω τὰ μάτια μου τέσσερα. Νά, τί κάνω: παίρνω ἕνα δέντρο, χοντρὸ σὰν καὶ σὰς, μετὰ συμπάθειο κύριε ἀστυνόμε, καὶ τὸ δένω μ' ἕνα σκοινί, νά, ἔτσι...

Εἶχε ἀρπάξει τὸν ἀστυφύλακα κι' εἶχε ἀρτίσει νὰ τὸν τυλίγῃ μ' ἕνα σπάγγο πούχε βγάλει ἀπ' τὴν τσέπη του. Ὁ ἀστυφύλακας θυμωμένος φώναξε:

— Ἀσε με ἤσυχο! Θὰ μ' ἀφήσης σοῦ εἶπα;

— Θὰ σ' ἀφήσω, μὰ κάτσε μιὰ στιγμὴ νὰ δώσω στὸν κ. ἀστυνόμε νὰ κα-ταλάβῃ. Τὸ τυλίγω καλὰ-καλὰ κι' ὕστερα παίρνω τὸ μέτρο μου κι' ἀρχίζω νὰ πολλαπλασιάζω, δὲν θυμᾶμαι ἀκριβῶς πῶς πολλαπλασιάζω... ἡ γυναίκα μου ξέρει νὰ λογαριάζῃ, γερὸ κεφάλι βλέπετε.

Ὁ κόσμος διασκέδαζε φοβερά, ὡς κι' ὁ κ. ἀστυνόμε εἶχε εὐδοκήσῃ νὰ χα-μεγελάσῃ.

Ὅταν πάφανε λίγο τὰ γέλια, τὸν ρώ-τησε...

— Τί θὰ τὸ κάνῃς αὐτὸ τὸ παιδί;

— Ὁχι εἰσοδηματία, ἀσφαλῶς ὄχι! δὲν ἔβγαλε κανέναν τέτοιο ἢ οἰκογένειά μας: ἀλλὰ ναυτικό, ἕνα γερὸ καὶ τίμιο ναυτικὸ σὰν ἄλλους μας.

— Ἐχεις παιδιά;

— Ἐχω, λέει; ἕνα πού περπατάει, ἕνα στίς φασκιές κι' ἕνα πού περιμένουμε. Ὁχι καὶ λίγα αἶ, γιὰ ἕναν ἄνθρωπο πού δὲν εἶναι ἄσος. Μ' αὐτὸ θὰ γίνουν τέσσερα: ἀλλὰ δὲ βαριέσαι, δταν ὑπάρχει φαί γιὰ τρεῖς, ὑπάρχει καὶ γιὰ τέσσε-ρις. Στριμώχνεται κανεὶς λιγάκι, βγάζει μιὰ μπουκιά φαί ἀπ' τὸ πιάτο του καὶ φροντίζει νὰ πουλήῃ ἀκριβότερα τὴν ξυ-λεία του.

Κι' οἱ ὄμοι του τρανταζόνταν ἀπ' τὰ βροντερὰ γέλια του.

Τοῦδωσαν ἕνα χοντρὸ βιβλίον νὰ υπογράψῃ· ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἤξερε γράμματα, ἔβαλε ἕνα σταυρὸ στὸ κάτω μέρος τῆς σελίδας.

Ὑστερα ὁ ἀστυνόμες τοῦδω-κε τὸ μικρὸ λέγοντας:

— Πάρ' το, μπάρμπα-Λουδὼ, καὶ κάν' το ἕνα καλὸ καὶ τίμιο ἄνθρωπο. Ἀνάθω τίποτα σχε-τικὸ με τοὺς γονεῖς του, θὰ σὲ εἰδοποιήσω, ἀλλὰ δὲν πιστεύω νὰ τὸ ζητήσουν ποτέ. Ὅσο γιὰ σένα, φαίνεται τίμιος ἄνθρωπος καὶ σοῦχω ἐμπιστοσύνη. Ἀ-κουγε πάντα τὴ γυναίκα σου καὶ μὴν παραπίνεις κρασί.

Ἡ σκοτεινὴ νύχτα, τὸ τσου-χτερὸ κρύο, οἱ ἀδιάφοροι δια-βάτες πού βιάζονταν νὰ πάνε σπῆτι τους νὰ ζεσταθοῦν, ἔλα αὐτὰ κάνουν ἀμέσως ἕνα φω-χὸ ἄνθρωπο νὰ πέσῃ ἀπ' τὰ σύννεφα.

Μόλις βγῆκε στὸ δρόμο, μετὰ τὸ ἔγγραφο πού τοῦδωσαν ἀπ' τὴν ἀστυνομία στὴν τσέπη καὶ τὸ μικρὸ ἀπ' τὸ χέρι, ἀμέσως ἄρ-χισε νὰ τοῦ πέφτῃ ὁ ἐνθουσια-σμός καὶ κατὰλαβε, γιὰ πρώτη φορά, τί ἔκανε.

Μὰ τί, πάντα ὁ ἴδιος θάτανε;

Ἐνας κουτός, ἕνας πού ζεῖ πάντα σὰ σύννεφα. Δὲν μπορούσε ποτέ νὰ τραβήξῃ τὸ δρόμο του, χωρὶς νὰ νακα-τωθῇ σὲ δουλειές πού δὲν τὸν ἐνδιέφεραν. Προαισθανότανε τὸ θυμὸ τῆς κυρὰ-Λουδὼ.

Τί ὑποδοχὴ θὰ τοῦκανε, Θεέ μου, τί ὑποδοχὴ!

Εἶναι φοβερὸ γάγγη γυναίκα με γερὸ κεφάλι ἕνας ἄνθρωπος πούχει πάντα τὴν καρδιά στὸ χέρι. Δὲν τολμοῦσε νὰ πάῃ σπῆτι του, ἀλλὰ οὔτε καὶ στὴν Ἀ-στυνομία νὰ γυρίσῃ.

— Τί νὰ κάνῃ; Θεέ μου, τί νὰ κάνῃ;

Περπατοῦσαν στὸ σκοτάδι.

Ὁ μπάρμπα-Λουδὼ μίλοῦσε μόνος του, χειρονομοῦσε, ἐτοίμαζε τὴν ἀπολο-

γία του. Ὁ μικρός, ἀποκαμωμένος ἀπ' τὴν κούραση, εἶχε κρεμαστὴ ὀλόκληρος στὸ μπράτσο τοῦ μπάρμπα-Λουδὼ. Δὲν ἀντεχε ἄλλο.

Ὁ μπάρμπα-Λουδὼ τὸ κατὰλαβε κι' ἔσκυψε καὶ τὸν πήρε ἀγκαλιά.

Τὸ σφίξιμο τῶν δυὸ μικρῶν χεριῶν γύρω ἀπ' τὸ λαιμὸ του τοῦδωσε λίγο θάρρος, καὶ ξανάρχισε τὸ δρόμο του σκε-πτόμενος: «Πάει τώρα, δ, τι ἔγινε, ἔγινε, ὁ Θεὸς βοηθός».

Ἀν ὅμως ἡ κυρὰ-Λουδὼ τοὺς ἐδιω-χνε, τί νάκανε; θὰ τὸ πῆγαινε πίσω στὴν ἀστυνομία. Ὑσως ὅμως νὰ δεχόταν νὰ τὸ

«Περπατοῦσαν στὸ σκοτάδι...» (Σελ. 355, στ. α').

κρατήσῃ γιὰ μιὰ νύχτα, νάτρωγε τὸ κα-κόμοιρο παιδί καὶ νὰ ζεσταίνονταν του-λάχιστο λιγάκι.

Μ' αὐτὲς τίς σκέψεις φτάσανε πιά στὴ γέφυρα τοῦ Ὁστερλίτς ὅπου ἦταν ἀραγμένη ἡ «Ὁραία Νιθερλάνδη».

Μιὰ μυρωδιὰ ἀπὸ φρεσκοκομμένα ξύλα γέμιζε τὸν ἀέρα.

Γιὰ ν' ἀνέβῃ στὸ καράβι του, ὁ μπάρ-μπα-Λουδὼ ἔπρεπε νὰ περάσῃ ἀπὸ δυὸ σάνιδες. Προχωροῦσε σιγὰ-σιγὰ, προσέ-χοντας ὅσο μπορούσε περισσότερο, ἐξ-αίτίας τοῦ παιδιοῦ πού τοῦσφιγγε τὸ λαιμό.

Τί σκοτεινὴ νύχτα, Θεέ μου!

Μιὰς μόνο καμπίνας τὸ παραθυράκι

ἦταν φωτισμένο καὶ μιὰ φωτερὴ γραμμὴ φαίνονταν κάτω ἀπ' τὴν πόρτα.

Ἀπ' τὸ κατὰστρωμα ἀκουόταν ἡ φωνὴ τῆς κυρὰ-Λουδὼ, πού μάλωνε τὰ παιδιά.

— Ὅα τελειώσης καὶ καμμιά φορὰ, Λίνα;

Ἦταν ἀργὰ πιά νὰ γυρίσῃ πίσω, μά-ζεψε ὅλο τὸ κουράγιο του, ἔσπρωξε τὴν πόρτα καὶ μπῆκε. Ἡ κυρὰ-Λουδὼ εἶχε γυρισμένη τὴν πλάτη καὶ σκάλιζε τὴ φωτιά, ἀλλὰ κατὰλαβε τὸ περπάτημα τοῦ ἀνδρός τῆς καί, χωρὶς νὰ κινηθῇ ἀπ' τὴ θέση τῆς, εἶπε:

— Ἐοῦ εἰσαι, Ὁμῶ; τί ἀρ-γὰ πού γυρίζεις!

Οἱ πατάτες τηγανίζονταν μέσα στὸ λάδι κάνοντας ἐν' ἀδιάκο-πο τοιτίρισμα.

Ὁ μπάρμπα-Λουδὼ ἄφησε τὸ μικρὸ κάτω, κι' αὐτὸ, ξα-φνιασμένο ἀπ' τὴ ζέστη, ἀρχι-σε νὰ τρίβῃ τὰ μελανιασμένα δαχτυλάκια του.

Χαμογέλασε καὶ με σιγανὴ φωνίτσα εἶπε:

— Ζέστη...

Ἡ κυρὰ-Λουδὼ γύρισε τὸ κεφάλι τῆς καί, δείχνοντας στὸν ἀντρα τῆς τὸ κουρελιάρικο παι-δί πού στεκόταν στὴ μέση τῆς κάμαρας, θυμωμένη, ρώτησε:

— Τ' εἶν' αὐτό;

— Μιὰ ἐκπληξή, χέ, χέ, μιὰ ἐκπληξή, εἶπε ὁ ἀγαθὸς ναυτικός, προσπαθώντας νὰ γε-λάσῃ γιὰ νὰ πάρῃ λίγο θάρρος, ἀπὸ μέσα του ὅμως εὐχότανε νὰ μὴν εἶχε φθάσει ἀκόμη. Κι' ἐπειδὴ ἡ γυναίκα του, πε-ριμένοντας μιὰν ἐξήγησιν, τὸν στραβοκοίταζε, ἄρχισε νὰ τῆς διηγῆται τί συνέβη ὅσο πῶς καλύτερα μπορούσε.

Οἱ γονεῖς του τὸ εἶχαν ἐγκαταλείψει, τὸ βρήκανε νὰ κλαίῃ στὸ δρόμο, ρώτησαν:

— Ποῖς τὸ θέλει;

— Ἐγώ, ἀποκρίθηκα.

Κι' ὁ ἀστυνόμες μούπε.

— Πάρ' το! Δὲν εἶναι ἔτσι, μικρέ;

Ἐξω φρενῶν πιά ἡ κυρὰ-Λουδὼ φώ-ναξε: — Ἡ τρελλὸς εἰσαι, ἡ μεθυσμένος! τί βλακείες εἶναι αὐτὲς πού μοῦ ἀραδιά-ζεις; Θές νὰ μὰς κάνῃς νὰ πεθάνουμε τῆς πείνας; ἢ βρίζεις πῶς εἶμαστε τό-σο πλοῦσιοι, πού μὰς περισσεύουν τὰ φα-γιά κι' ὁ τόπος;

Ὁ μπάρμπα-Λουδὼ, ἀμίλητος, κοι-τοῦσε τίς μύτες τῶν παπουτσιῶν του.

— Δὲν κοιτᾷς τὰ χάλια μας; τὸ κα-ράβι σου εἶναι τρύπιον σὰν τὸ καζάνι μου, κι' ἀντὶ νὰ κοιτάξῃς τὴν κατάντια μας, πᾶς καὶ μοῦ κουβαλᾷς τὰ χαμένα παιδιὰ τοῦ δρόμου!

(Ἀκολουθεῖ)

ΒΑΣΟΥΛΑ ΜΠΟΥΡΝΙΑ

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΚΙΠΛΙΝ

ΠΩΣ ΕΓΙΝΕ Ο ΛΑΙΜΟΣ ΤΗΣ ΦΑΛΑΙΝΑΣ

Μία φορά κι' έναν καιρό, πολυαγαπημένο μου, ήταν στη θάλασσα μία φάλαινα που έτρωγε ψάρια. Έτρωγε την παλαμίδα και τη γαρίδα, τη σουπιά και το ασιρίδι, το μπαρμπούνι και το λιθρίνι, την τσιπούρα και το ταίρι της, το σκουμπρί, το κεφαλόπουλο και το πραγματικό κι' αληθινό «γυρίζον και στριφογυρίζον» χέλι. Όσα ψάρια μπορούσε να βρεί σ' όλόκληρη τη θάλασσα, τα έτρωγε με το στόμα της — έτσι! Ός που τέλος έμεινε μόνο ένα μικρό ψαράκι σ' όλη τη θάλασσα, και ήταν ένα Πονηρό ψαράκι και κολυμπούσε λίγο πίσω από το άριστο αυτό της φάλαινας, ώστε να είναι μακριά από κάθε κίνδυνο.

Τότε η φάλαινα σηκώθηκε απάνω στην ούρά της κι' είπε, πένω. Και το Πονηρό ψαράκι είπε με πονηρή φωνίτσα:

— Εύγενες και γενναίον Κήτος, δοκίμασες ποτέ άνθρωπο;

— Όχι, είπε η φάλαινα, πώς είναι;

— Ωραίος, είπε το Πονηρό ψαράκι, ωραίος, αλλά δυσκολοχώνευτος.

— Τότε βρές μου μερικούς, είπε η φάλαινα, κι' έκανε τη θάλασσα ν' αβρίση με την ούρά της.

— Ένας κάθε φορά είναι αρκετός, είπε το Πονηρό ψαράκι. Αν κολυμπήσης στο πεντηκοστό βόρειο πλάτος, στο τεσσαρακοστό δυτικό μήκος (αυτό είναι μαγικό) θα βρης να κάθεται απάνω σ' ένα δοκάρι, στη μέση της θάλασσας, με τίποτε άλλο απάνω του, παρά μόνο ένα βρακάκι από γαλάζιο καραδόπανο, ένα ζευγάρι τράντες (πρέπει ιδιαίτερος να θυμάσαι τις τράντες, πολυαγαπημένο) και ένα ναυτικό μαχαίρι, ένας ναυγός θαλασσινός, ο οποίος, πρέπει να σου πω, είν' ένας άνθρωπος με άπειρα μέσα κι' εξυπνάδα...

Έτσι η φάλαινα κολύπησε, κολύπησε στο πεντηκοστό βόρειο πλάτος, στο τεσσαρακοστό δυτικό μήκος, όσο γρηγορότερα μπορούσε να κολυμπήσει κι' απάνω σε μία σχεδιά, στη μέση της θάλασσας, χωρίς να φορή τίποτε εκτός από ένα βρακάκι από γαλάζιο καραδόπανο, από ένα ζευγάρι τράντες (πρέπει ιδιαίτερος να θυμάσαι τις τράντες, πολυαγαπημένο) κι' ένα ναυτικό μαχαίρι, βρήκε έναν μόνο, έρημο θαλασσινό ναυγό, που έσερνε τα δάχτυλά του στο νερό. (Είχε της μαμμας του την άδεια να παίξει με το νερό, γιατί αλλοιώτικα ούδέποτε θα το έκανε γιατί ήταν ένας άνθρωπος με άπειρα μέσα κι' εξυπνάδα.)

Τότε η φάλαινα άνοιξε το στόμα της προς τα πίσω, πολύ πολύ πίσω, πίσω, ως που έφτασε σχεδόν την ούρά της, και κατάπιε το θαλασσινό ναυγό και τη σχεδιά απάνω στην οποία καθόταν, και το γαλάζιο του βρακάκι, και τις τράντες

(τις όποιες δεν πρέπει να λησμονήσης) και το ναυτικό μαχαίρι. Τα κατάπιε όλα μέσα στο ζεστό, σκοτεινό, εσωτερικό ντουλάπι της, κι' έγληψε τα χείλη της, και γύρισε τρεις φορές απάνω στην ούρά της.

Αλλά μόλις ο θαλασσινός, που ήταν ένας άνθρωπος με άπειρα μέσα κι' εξυπνάδα, βρέθηκε αληθινά μέσα στην φάλαινα, το ζεστό, σκοτεινό, εσωτερικό ντουλάπι, σκόνταψε, πήδησε, χτύπησε, κουτούλησε, σηκώθηκε, χόρεψε, χοροπήδησε, κακοποίησε, μπάτσισε, γρονθοκόπησε, έδειρε, δάγκασε και κυλίστηκε. Άρπαξε, ούρλιαξε, κούταγε, έπεσε, φώαξε, αναστέναξε, μπουσούλισε, τσίριξε, περπάτησε, κλώτσησε και χόρεψε όσο δεν έπρεπε. Και η φάλαινα αίστανθηκε πώς ήταν αληθινά παρά πολύ δυστυχής (έξεχασες τις τράντες!). Έτσι είπε στο Πονηρό ψαράκι:

— Αυτός ο άνθρωπος είναι πολύ δυσκολοχώνευτος, κι' εκτός αυτού, μου έφερε ρέψιμο. Τι να κάνω;

— Πές του να βγή έξω, είπε το Πονηρό ψαράκι.

Έτσι η φάλαινα φώναξε μέσα από το δικό της λαιμό, το θαλασσινό ναυγό:

— Έλα έξω και φέρσου καλά. Μου ήρθε ρέψιμο.

— Ποτέ! ποτέ! είπε ο θαλασσινός.

— Όχι! έτσι, αλλά πολύ αλλοιώτικα. Πήγαινε με στην παραλία της γενεθλίου μου και στα Λευκά Όρη της Αλβιόνας, και θα το σκεφθώ.

Κι' άρχισε να χορεύει περισσότερο παρά ποτέ.

— Είναι καλύτερο να τον πιάς σπíti του, είπε το Πονηρό ψαράκι στη φάλαινα. Πρέπει να σου θυμίσω πώς είναι ένας άνθρωπος με άπειρα μέσα κι' εξυπνάδα.

Έτσι η φάλαινα κολύπησε, κολύπησε, κολύπησε, με τα δυό της πτερύγια και με την ούρά της, όσο περισσότερο μπορούσε εξαιτίας του ρεψίματος, και τέλος είδε το θαλασσινό τη γενέθλια παραλία και τα Λευκά Όρη της Αλβιόνας και δρμησε απάνω στην παραλία κι' άνοιξε το στόμα της πλατύ πλατύ και είπε:

— Άλλαξε θέση εδώ και πήγαινε στο Γουίντσεστερ, στο Άσουελος, στη Νάσουα, στην Κίνα και στους σταθμούς απάνω στην οδό Φίτς-μπαούρζ!

Και ακριβώς όταν έλεγε «Φίτς», ο θαλασσινός βγήκε απ' το στόμα της.

Αλλ' ενώ η φάλαινα κολυμπούσε, ο θαλασσινός, ο οποίος ήταν πραγματικώς ένα πρόσωπο με άπειρα μέσα κι' εξυπνάδα, πήρε το ναυτικό του μαχαίρι κι' έκοψε το δοκάρι κι' έκανε μία τετράγωνη σχάρα, σταυρωτή, και την έδεσε στερεά με τις τράντες του (τώρα καταλαβαίνεις γιατί δεν έπρεπε να λησμονήσης τις τράντες!) και την έδεσε αυτή τη σχάρα φάρια και σφιχτά μέσα στο λαιμό της φάλαινας, κι' εκεί την κόλλησε!

Έπειτα απήγγειλε το επόμενο δίστιχο, που έπειδή δεν το άκουσες, θα έπιχειρήσω να σου το διηγηθώ:

Με μία σχάρα στο λαιμό σου
Σου περιόρισα το φαγητό σου.

Και πήδησε έξω απ' το δοκάρι, και πήγε σπíti στη μητέρα του, η οποία του είχε δώσει την άδεια να σέρνη τα δάχτυλά του στο νερό, και παντεύτηκε κι' έζησε ευτυχής πάντοτε, πάντοτε κατόπι! Έτσι έκανε η φάλαινα. Αλλ' απ' αυτή την ημέρα κι' έπειτα, η σχάρα στο λαιμό της, την οποία ούτε μπορούσε να βγάλει βήχοντας, ούτε να καταιπιή, την έμπόδιζε να τρώγει άλλο εκτός από πολύ πολύ μικρά ψαράκια και αυτός είναι ο λόγος που οι φάλαινες στις ημέρες μας δεν τρώνε ποτέ ανθρώπους, παιδιά ή κοριτσάκια.

Το Πονηρό ψαράκι πήγε και κρύφτηκε στο βούρκο, κάτω απ' τα σκαλοπάτια της Πόρτας του Ίσημερινοῦ. Φοβόταν μήπως η φάλαινα ήταν θυμωμένη έναντιό του. Ο ναύτης πήρε το ναυτικό μαχαίρι σπíti του. Φορούσε το γαλάζιο βρακάκι, όταν βγήκε πάνω στο δοκάρι. Οι τράντες έμειναν πίσω, βλέπεις, γιατί έδεσαν τη σχάρα. Κι' αυτό είναι το τέλος αυτού του παραμυθιού.

Όταν τα παράθυρα της καμπίνας είναι σκοτεινά
Και το πλοίο πάει «χέπ» μ' ένα κούνημα στη μέση

Κι' ο καμαρότος δεν μπορεί να σταθί πουθενά
Κι' ακουμπά παντού για να μην πέσει.

Η νταντά πεσμένη σά σωρός
Κι' η μαμμά «να κοιμηθώ» σου λέει «αφρά με»

Κι' είναι άπλητος, αχτένιστος, γυμνός,
Τότε ίσως να μαντεύσης το τί λέμε

Δυτικός Τεσσαρακοστός, Βόρειος Πεντηκοστός,
(Rudyard Kipling) Μετάφρ. Ν. Ι. Κ.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΛΗΤΟΥ

Σάν πέρασε ο άητος ψηλά
Απ' το αιώνιο χιόνι,
Στο πέταγμά του άναζητά
Περισσότερον άγριο,
Τόν Ήλιο πού σιμότερα
Στο διάφανον άθέρα
Όπου στά μάτια τα θολά
Τις φλόγες θα φουντώνη.

Πλήθος απ' άστραπές τ' άβρο
Κορμί του το κυκλώνει
Πάντα ψηλότερα τραβή
Μέσ' στη μαβιάν ήμέρα
Πηγαίνει προς την άστραπή,
στην καταιγίδα πέρα,
Μά ο κέραυνός τα δυό φτερά
Με τη φωτιά πυρώνει.

Με μία κραυγή απόκοσμη
στης άστραπής τα τόξα
Άρπάζεται απ' το σίφουνα,
πίνοντας, θείος και πρῶος,
Τη σκορπισμένη φλόγα και
γκρεμίζεται στο χάος!

Ευτυχισμένος νάν' κι' αυτός
για Λευτεριά και Δόξα
Πού θα πεθάνη σάν άητός,
μέσ' στο κενό του άπειρου,
Με θείο θάνατο γοργό,
στην τρέλλα ενός όνειρου!

José Masia de Heredia ΑΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΑΘΗΝΑΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΚΟΥΡΕΙΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Αγαπητοί μου,

ΣΗΜΕΡΑ έλαβα τη ρεκλάμα ενός νέου κουρείου — του κ. Κ. Χαμαράκη στην οδόν Σταδίου — που έχει και «ειδική» αίθουσα για παιδιά. Κι' αυτό μου έμαθε μερικά πράγματα που δεν τάζερα, και μου θύμισε άλλα που τάχα ξεχασμένα.

Αλήθεια, για το παιδί, μία απ' τις χειρότερες ώρες είν' εκείνες που το καθίζουν σε μία καρέκλα και το φορούν μία πετσέτα για να το κόψουν τα μαλλιά. Ο άνθρωπος με την ψαλλίδα, την τσατσάρα ή τη μηχανή, του φαίνεται σαν ένας δήμιος, που με άπαίσια σύνεργα ετοιμάζεται να το βασανίση. Άλλα παιδιά ξεφωνίζουν κι' αντιστέκονται σά δαιμονισμένα, άλλα παραδίδονται κλαίγοντας όλη την ώρα, κι' άλλα, ακόμα οίκοτρώτερα, υπομένουν το μαρτύριο με σιωπή και κατήφεια. Εγώ, μικρός, χαλολοσα τον κόσμο. Τον κουρέα μας — που τον έλεγαν Κουπουσέτα κι' ήταν και χοροδιδάσκαλος — τον αντιπαθούσα σαν έχθρο. Ο καίμενος ο πατέρας μου μεταχειριζόταν χίλια τεχνάσματα για να με καταφέρει να καθίσω και να φορέσω την πετσέτα. Μία μέρα, θυμολογώ, θύμισα τόσο πολύ, που άρπαξα την ψαλλίδα και την τσατσάρα κι' από το παράθυρο — ιδούγειο εύτυχως — τα πέταξα στην αυλή. Ο Κουπουσέτας — λές και τον βλέπω ακόμα με τα μαύρα του γενάκια, την άσημνια άλυσίδα και την κόκκινη γραβάτα — ξεκαρδίστηκε από τα γέλια. Ο πατέρας μου με μάλωσε δυνατά. Τόν έπιασα όμως μία στιγμή που κρυφοκοίταζε τον κουρέα και κρυφογελοόσε. Ύστερα μούφεραν ένα γλυκό — άμοιβή για το κατόρθωμά μου. Και στο τέλος υποχώρησα και παραδόθηκα...

Όπως πάντα.

Για δυό λόγους, θυμολογώ, πολύ σπουδαίους και τους δυό, δεν ήθελα να μου κόβουν τα μαλλιά. Πρώτο, από μία πολύ ζωηρή παιδική φιλαρέσκεια. Μάρεσε νάχω μακριά μαλλιά, να μου τα χτενίζουν, να τα χωρίζουν στη μέση — άχ, εκείνη ή χωρίστρα! — να μου τα κατασαρώνουν. Και πολλές φορές, όλ' αυτά προσπαθούσα να τα κάνω μονάχος μου και παιδεύομουν ώρες μπροστά στον καθρέφτη... Μά τα περισσότερα, νομίζω, μικρά παιδιά αγαπούν έτσι τα μαλλιά τους. Όταν μάλιστα είναι χρυσές μπούκλες, τάγοράκια τις χαμαρώνουν όσο κι' η μητέρα τους. Αν διαβάσατε το «Βιβλίο του μικρού αδελφού» του Γκέρερ-σταμ, θα θυμάστε βέβαια το άγοράκι στο τραίνο, όταν το πήγαιναν να το κόψουν τις μπούκλες, και τζέλεγε με τόση σπουδαιότητα σ' όλους τους συνταξιδιώτες,

απορώντας που μερικοί δεν έδιναν καμιά προσοχή και τάκουγαν σά να τους έλεγε το πιό άσήμαντο πράγμα του κόσμου. Για το άγοράκι ήταν τόσο σημαντικό! Θά του άφαιρούσαν — γιατί έτσι έπρεπε — το καλύτερό του στολίδι. Με κοντά μαλλιά θα γινόταν βέβαια πιό με γάλος, πιό «άντρας». Μά ή συναισθησή αυτή ήταν τάχα άρκετη παρηγοριά στη λύπη του χωρισμού, στον πόνο της θυσίας! Εγώ τουλάχιστο ήμουν άπαρηγόρητος για μέρες την πρώτη φορά που μούκοψαν τις χρυσές μου μπούκλες και μάφησαν μ' ένα κεφάλι γουλί...

— Μαμμάκα, θά ξαναγίνουν;

— Νάί, παιδί μου! στις κόψαμε για να δυναμώσουν τα μαλλιά σου, να γίνουν πυκνότερα κι' ωραιότερα...

Άλλά... λένε κι' οι μαμμάδες ψεμματάκια. Μόλις τα μαλλιά μου έκαναν να μεγαλώσουν, μόλις μπορούσα πάλι να τα χτενίζω και να τα χωρίζω, ο πατέρας μου φώναζε τον άπαίσιο Κουπουσέτα:

— Τσιμάρισέ του τα λιγάκι... σιάζε το τα... το νοῦ σου, μὴν τοῦ τὰ κόψης βαθιά τοῦ παιδιοῦ!...

Και τούγνεφε, κλείνοντάς του το μάτι και κάνοντας το χέρι σαν ψαλλίδι: «Σύριζέ!», «Ε, κι' οι μπαμπάδες λένε ψεμματάκια...

Ο δεύτερος λόγος ήταν το μαρτύριο. Μου ήταν άδύνατο να σταθώ πολλήν ώρα ακίνητος, με συμμένο κεφάλι. Κουνιόμουν, γύριζ' από δω, γύριζ' από κει, κι' ο κουρέας δυσκολευόταν πολύ να με «περιποιείται» ή, να πω καλύτερα, χωρίς να θέλη ο άνθρωπος με κακομεταχειριζόταν. Συχνά το ψαλλίδι του μπλεκόταν στις τρίχες που μου τις τραβούσε και με πονούσαν. Άλλοτε μου άγγιζε το δέρμα ή πήγαινε να μου κόψη... και λίγο αὐτί.

Έτσι που έκανα, άπορώ πώς δεν μου τζόκοφε καμιά μέρα ή πώς δεν μούδγαλε κανένα μάτι. Ζιζάνιο, σάς λέω, αεικίνητο. Κι' οι τριχίτσες χωνόνταν στο λαιμό μου, στη μύτη μου, στο στόμα μου, και με τσιμπούσαν, και μ' ένοχλούσαν, και έδρωναν, και στενοχωριόμουν και φώναζα: «Φτάνει πιά, φτάνει!».

Μαρτύριο τελοσπάντων και δήμιος ο Κουπουσέτας. Πώς να μὴ τον αντιπαθώ, πώς να μὴ τον μισώ;... Και θυμολογώ πώς δεν συμφιλώθηκα μαζί του, παρά σάν μεγάλωσα λιγάκι, και μάφισε να μπαίνω με τον ύπνερήτ μαζ στο χοροδιδασκαλείο του, που τις αποκριές ήταν σημαιοστόλιστο και χόρευαν μέσα ένα σωρό «μάσκαρες» και «ντετέροι».

Αὐτά μου θύμισε ή ρεκλάμα του κουρείου που έλαβα σήμερα. Και μ' έμαθε ακόμα πώς ο «πολιτισμός» της εποχής μας, που δεν άφίνει τίποτα πίσω το ξεραμε, έλαβε ύπ' όψει του και τις δυσκολίες που παρουσιάζει το κούρεμα των μικρών παιδιών και πήρε σφά, μά την αλήθεια, μέτρα για να τις εξουδετερώνη.

Έτσι, στην παιδική αίθουσα του κουρείου Χαμαράκη, τα παιδάκια δεν κάθονται σε κοινά καθίσματα όπως οι μεγάλοι, οι έθελοντές, αλλά σε ώρτια αλογάκια, έλέφαντες και καθεξής. Ο κομμωτής είναι ειδικός για παιδιά. Έχει δηλαδή τη δεξιότητα που χρειάζεται όταν κουρεύη κανείς «ζιζάνια αεικίνητα», και προπάντων έχει την υπομονή. Αὐτά για το κούρεμα. Άλλά όσο για να καταφέρει το παιδί να καθήση, υποθέτω πως ο κομμωτής δεν θα βρείσκη καμιά δυσκολία: Μονάχα τους τα παιδάκια θα ζητούν νάνέδουν στην όμορφοσελλωμένη ράχη του άλόγου ή του έλέφαντα. Κι' εκεί-πάνω, ταξιδεύοντας με τη φαντασία, θαφίνονται μια χαρά να τὰ κάνη ο «δήμιος» ετι θέλει, κι' οι χρυσές μπουκλίτσες θα πέφτουν χωρίς ο μικρός να το καταλαβαίνη...

Καίμενε Κουπουσέτα, κουρέα του καλού παλιού καιρού, που μαρτυρούσες και σὺ μαζί με τα παιδάκια που τὰ υπέβαλλες στο μαρτύριο της ψαλλίδας σου... πολὺπαθε Κουπουσέτα, που σου πέταξα μία μέρα τὰ φοβερά σύνεργα απ' το παράθυρο! Τι θάλεγες αν ζούσες κι' έβλεπες αυτή την ώραία παιδική αίθουσα του Χαμαράκη με τάλογάκια και τους έλέφαντες;... Θά χαμογελοόσες ίσως ανάμεσα στα μαύρα γενάκια σου — λές και σε βλέπω — και θά ψιθύριζες: «Ευτυχισμένοι κατ' σημερινά ζιζάνια, μά ευτυχισμένοι κι' οι σημερινοί κουρείς, που έχουν τέτοια μέσα για να τὰ δαμάζουν!».

Σας άσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΤΟ ΓΕΡΙΚΟ ΠΛΑΤΑΝΙ

Ένα πλατάνι γέρικο σε μία πλατεία ποῦναι μικρή κι' έρημη, έχει από χρόνια μία θλιβερή, μακάβρια ιστορία που τη σιγανοφώνουνε τ' άηδόνια...

Κάποτε, στον καιρό σκληρού Πασά, είχαν κρεμάσει στα χοντρά κλωγάρα με τα σιλόγια, τα ζωνάρια τα χρυσά είκοσι παλικάρια...

Και βούιζε το πλατάνι απ' τον καῦμό και γέροντα τα κλωνιά του πονεμένα, καθώς ξεψύχαγαν πνιγμένα απ' το λαιμό, τα παλικάρια ένα-ένα...

Και γέλαγε ο Πασάς όλος χαρά ρουφώντας το μακρύ του το ταμπούκι και λέγανε τραγούδια φλογερά των Τούρκων το μπουλούκι...

Πέρασαν χρόνια... Το παλιό πλατάνι ξαναγεννιέται ολόενα απ' τα κορμιά που έχουν τις ρίζες, του κλωνάρι κάνει μες στην έρμιά...

Μ' άφου πέρασαν τόσα-τόσα χρόνια και το πλατάνι δεν έγένερα, κάποιος... κάτω απ' τα σκούρα κλώνια, έστησε μία ταβέρνα!...

Μά το πλατάνι που έλεγε στη σιγαλιά την ιστορία την παλιά ακούγοντας γέλια, στο φράχτη που βάλλαν στη πλατεία του Πασά, μία νύχτα που γινόταν κοσμοχαλάρια ύπώθησε στον κέραυνό-κι' έγινε στάχτη!

ΑΙΛΑΝΤΑ

